

Velja v Ljubljani
in po pošti:

za leto K 84—
za pol leta " 42—
za tretje leta " 21—
za mesec " 7—

Za inozemstvo:

za leto naprej K 95—
za pol leta " 50—
za tretje leta " 26—
za mesec " 9—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljkatve denarja se ne
moremo ozirati.

Opomba: Niki naj pošiljajo
naročnino
po nakazilu.

Oglašje se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 m visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 lin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon
št. 360. Upravništvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali ananka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Prvo jugoslovansko državno posojilo.

Nemška in madžarska nasilstva. — Nemci izganjajo slovenske delavce. — Naše vprašanje na mir. konferenci. — Posl. Ivan Hribar o našem razmerju s Čehoslovaki.

Dr. Tone Gosak.

V Jugoslaviji je najboljšje.

Ko sem se nedavno vračal kot osvobojen ujetnik iz Italije, sem po-
toval s prav počasnim sanitetnim vla-
kom preko Inomosta, Solnograda,
Linca, Dunaja, torej skozi celo nem-
ško avstrijsko republiko preko Bu-
dimpešte v Zagreb, torej skozi celo
madž. republiko, domov v Jugoslavijo.

V nemško avstrijski republiko so
nam povedali na mnogih krajih, da
imajo jesti samo to, kar jim nudi švi-
carska in italijanska milost. Ves čas
potovanja smo slišali samo tožbe glede
stradanja. Videli smo, da tam misli
vsak človek samo to, kje bi si kaj
kupil, da bi se najedel. Dunajčani so
hodili na Tirolsko, kjer je še bilo v
nekaterih dolinah dobiti živil. Deželni
odbor tirolski jim je zaprl vrata ter
jih ni pustil notri. Na Dunaju mi je
kazal železniški sprevodnik svojo krušno
karto; iz te sem razvidel, da je od 9
dni dobil kruh samo ob štirih dneh.
Po izpovedbi tega sprevodnika je
dnevna porcija kruha 1 prst debela
in eno dlan velika. Zjutrek je prazna
črna kava, obed zelje in repa, ker te
pridelke dobavlja dunajska okolica.
Tako po izstopu iz dunajskega ko-
lodvora se mi je kazala žalostna slika:
dekleta, vsaj navidezno iz boljnih rod-
bin, so vpraševale za kruh in me pri
tem dvomno gledale.

K našemu vlaku, vozečem v Bu-
dimpešto, sta prišla dva železniška
delavca ter sta nas prosila za kruh
rekoč, da sta vsled gladi oslabiljena.

V nemško avstrijsko republiko
sta vozila takrat po glavnih progah
samo dva vlaka. Predvsem je manj-
kalo vagonov, ker so jih Italijani po-
brali že skoro do takrat tritisoč. Na-
dalje je pa manjkalo tudi premoga.

Proga je bila vsled tega prav brez
življenja. V restavracijah je bilo do-
biti samo izjemoma pivo, drugega
prav nič.

V Lincu sem videl na dveh ho-
telih napise, da vsled pomanjkanja
živil, ne servirajo jedil.

Prepričan sem, da so nam dali
v vlaku invalidnim častnikom, kar so
pač dobrega imeli. Jedli smo pred-
vsem polento in riž. Na Ogrskem je
bilo le malo boljše. Bilo je videti
preveč prebivalstva. Begunci iz Češko-
Slovaške, z Banata in Bačke so na-
tlačeni po Budimpešti, ki šteje 3 mi-
lijone prebivalcev, dočim je prej štela
1 milijon prebivalcev.

Njihovo edino upanje je bilo, da
zapuste Jugoslavo Bačko in Banat,
ker drugače Ogrji baje ne bodo mogli
živeti. Zbirali so armado, da bi pre-
gnali Romune in Čehoslovake iz „Ogr-
ske“. Med zbiranjem armade so go-
nili vojaki z nasajenimi bajoneti cele
črede komunistov skozi mesto v ječe.
Na desetisoče brezposelnih je živelo
od podpore. Polom je bil pred durmi.
Moral je nastopiti posebno vsled tega,
ker je Ogrska zgubila najrodovitnejše
pokrajine in Karolijeva vlada ni imela
niti moči, niti volje ustvariti časa od-
govarjajoče reforme.

Človek v Nemški Avstriji in na
Ogrskem je duševno ubit. Vsakdo se
zaveda, da živi na razvalinah prejšnje
velike države. Vsakdo tudi ve, da tem
razvalinam manjkajo predpogoji, da
bi nastale iz njih zdrave, trdne in go-
spodarsko fundirane stavbe. Čul sem
od svojih nemških in ogrskih sopot-
nikov samo tavanje glede bodočnosti,
ravnatko kakor glede sedanjosti.

Ko smo prišli v Koprivnico, ki
je prva postaja na jugoslovanskem
ozemlju proge, po kateri sem se vozil,
so vstopili naši vojaki ter z velikim

veseljem pripovedovali, da vlada
pri nas red, samozavest in
četudi je draginja, se za de-
nar vse lahko dobi. Videli smo,
da z veseljem in ponosom delajo
službo, kajti pristavili so: „Samo Ita-
lijan nas jezi ter ga bo še treba ven
vreč.“

Istina je, da pomanjkanje vred-
nosti denarja in zaprtje mej povzroča
v Jugoslaviji gospodarsko šibkejšim
slojem težko življenje.

A pri nas imamo zavest, da
smo sedaj vzrastli, da so dani
vsi predpogoji za gospodarsko
ugodno življenje v bodočno-
sti, in se bo tudi vse drugo z
časom uredilo. Kdor je hodil
drugod, ve, da je pri nas zlo ven-
dar še najmanjše in da traja si-
gurno mimogrede, ako nam ne
manjka razuma in ravnotežja, ravno
v tej dobi, v kateri bi ga morali
še prav pokazati.

Naše severne meje.

Slovenski „boljševiki“ ali kdo širi
boljševizem?

n Špilje, 22. aprila. (Izv. por.)
Pred nekaj dnevi je naznanila de-
vlada v Gradcu telefonično v Špilje,
da je pustila izgnati iz Leobna 13
slovenskih delavcev — boljševikov v
Jugoslavijo. In res! Ravno na Veliko
nedeljo je prispelo v Špilje 13 „bolj-
ševikov“ v spremstvu 6 nemških o-
rožnikov. Merodajni organi v Špilju
so naše fante zaslišali in se na mestu
prepričali, da niso nikaki boljševiki,
temveč, da gre tu za nemško nacio-
nalno nestrpnost, ki je proglasila de-

lavce za boljševike, da jih more iz-
gnati iz svoje dežele in da pokaže
svetu, kaki boljševiki, da so Slovenci.
Na vprašanje, če so res boljševiki, so
odgovorili: „Sploh nimamo pojma,
kaj je boljševizem. Delali smo v ru-
dokopu v Leobnu, kjer nam niso
dali ne jesti, ne denarja; bili smo se-
veda nezadovoljni. Eden od fantov je
dejal: če se smatra človeka, ki mu
od lakote kruži želodec, za boljševika,
potem smo res boljševiki“. Fantje so
zgedali zelo zmučeni, lačni, izstradani.
Tako se je telefonično sporočilo v
Maribor, da se fante sprejme kot
dobre Jugoslovane ter se jim da hrane
in dela. Delavci so bili zelo hvaležni
za sprejem, ki so ga imeli v Špilju.
Govorili so, da je v Leobnu še več
kot 1000 jugoslovanskih delavcev, ki
tam stradajo.

Nemci streljajo na vlake.

n Špilje, 22. aprila. (Izv. por.)
Nemške tolpe iz Crnuš (Schwarzenau)
so obstreljevale včerajšnji radgonski
vlak. En strel je prebil svetilko ne-
kemu sprevodniku, drugi pa je šel
skozi okno in skoro težko ranil eno
gospodično.

Napad nemškega civilista na na-
šega vojaka. Pešec Kranjc smrtno-
nevarno zadet.

n LDU Maribor, 22. aprila.
Pretečeni teden je šel pešec Kranjc,
ki se je pripeljal od zdravniške pre-
iskave v Špilju, v Cmurek od kolo-
dvora proti Gornjemu Cmureku. Po
poti se mu je pridružil še pešec To-
pel. Ko sta bila že oba zapuščala trg
približno pri gostilni „Brus“, sta jima
prišla nasproti en civilist in ena žen-

Podpisujte prvo naše državno posojilo!

VIŠNJEVA REPATICA.

76 nadaljevanje

Višnjeva repatica.

Ta razvoj k blagorodstvu pa ni ostal neopažen
med boljšo družbo našega mesta; vsi krojati so
imeli polne roke livrej, avtomobili so se pojavljali
kakor gobe po dežju, frakarstvo se je širilo z neod-
vrčljivojo črne kuge, in kdor ni imel celih blač,
je nosil vsaj eno cilindar, zgodovina tistih dni pomni
mnogo oseb, ki niso slabile rokavic v najintimnejših
krajih... Nemškutarija je prekašala vse želje vladne
gospode; naš »polubarbarski žargon« se je umikal
iz narodnozavednih krogov v smradljiva predmestna
dupla, kjer je ždela brezdomovinska delavska sodrga
— da navedem Smučiklasove lastne besede! — in
požirala svoj »Rdeči plamen«. Ah, zdelo se je, da
vzhaja tudi ubogemu Slovanstvu luč boljnih časov
in mu že sije zarja popolnosti, kakršno so sanjali
prvorotitelji našega napredka v svojem požrtvovalnem
dobičkanosnem in z mnogimi avstrijskimi redovi
potrjenem delu za dom in rod...

XII.

Čim bolj se je grof oddaljeval od Smučiklasove
hiše, tem vselejši in prožnejši mu je prihajal korak;
in njegov obraz, ko je stopil v svoj kabinet ter na-
pravil luč, je bil ves podoben obrazu človeka, ki je
storil v svojem podjetju velik korak naprej. Z iro-
ničnim smehljajem je stopil k mogočni hrastovi pi-

salni mizi, nezakljenjeni kakor zmerom, odprl srednji
predal, in vzel iz njega železno kaseto, nabasano
z bankovci in srebrnjaki.

»Ubog! Smučiklas!« je zamrmral, brskaje po
njeni vsebini. »On misli, da me je rešil iz bogve
kake zadrege; pa imamo tudi mi svojo »bagatelo«,
hehe... In še blagajno mi je pokazal, nesrečnež!
Eh, kar odveč mi že prihaja denarja... Če pomislim
na tisočake, ki jih prinese Jacques iz Trsta... in na
vse, kar se pride... ne, res bo treba gledati, da se
vrne bogatstvo med ljudi... Razsipaj, grof Künings-
bruch, sej rumene cekine, oslepi svet s svojim bles-
kom; dokler živiš v tem kraju, ti ne bo zmanjkalo,
zakaj ljudje so neumni kakor ovčice in sto Smuč-
klasov blepi po časteh in slavi!«

V tem čudnem samogovoru ga je zmotil Hasan,
ki se je bil tiho priplazil za grofom.

»Kaj, mari se nista odpeljala?« je vzkliknil go-
spodar s srdito osuplostjo. »Ali smo se tako zme-
nili? Kje je Jacques? Takoj ga pokličite!«

Zamorec je blisnil s svetlim zobovjem ter si
pomel roke.

»Vaša milost oprostite... Jacques biti na poti,
solnce zahajati, Jacques na avto in seftetel!« je po-
jasnil, spremljaje svoje besede z nazornim mahanjem.

»A ti? Gotovo si jo ubral za svojimi babni-
cami!« je izbruhnil grof z nezmanjšano jezo. »Menda
bi se rad seznanil z mojo pestjo, kakor si videl
druge — ali pa celo s temle?« Kratek browning je
uprl svoje votlo oko v lakaja. »Pri najmanjši ne-

pokorščini, ki si jo še dovoliš, ti posvetim enkrat
za vselej... Ves načrt mi je vstanu pokvariti, zver!
Na koga naj se zanesem v tem prekletem gnezdu,
ko niti lastnim ljudem ne smem več zaupati?« Besno
je skril pesti.

Namesto odgovora je segel zamorec v prsni žep
ter izvlekel v naglici popisan list papirja.

»Hasan nedolžen, vaša milost videti... Jacques
ne hotel Hasana s seboj.«

»Premislil sem si,« je bral grof. »Čim manj
pozornosti, tem varnejša pot. Ne maram, da bi
ostala nepoklicanim ljudem v spominu, zlasti ker
lahko opravi kupčijo sama. Jutri dopoldne prodam
blago ter se vrnem do noči — ako pojde po sreči.
Hasan ostane doma na mojo željo in odgovornost.«

Grofov obraz se je zjasnil; pokimal je in strgal
pisanje na kosček.

»Ali je vzel vse s seboj?« je vprašal slugo.

»Vse. Poln kovčeg; zelo težko nesti,« je odgo-
voril črnc s pomembnim zadovoljstvom.

»Tudi ono — od zadnjice?«

»Vse. Jacques odnesti ure, zapestnice, uhane,
veržice in srebrne žlice; hiša biti kakor okradena.«
»Dobro; glej, da mi ostane takšna, dokler —
saj več, kako smo se zmenili... Miruj teh nekaj
dni; ako bi se zgodilo, da pride kdo pogledat, ne
sme biti pod streho ničesar sumljivega.«

»Tudi Jacques govoriti tako; Hasan ubogati,«
se je naklonil lakaj.

(Dalej.)

ska. Žena je nosila gorjačo v rokah, mož pa ni imel ničesar. V trenutku, ko sta se omenjena približala vojakoma, potegne hipoma civilisti nož iz žepa in ga z besedami: „Hast du Windischer Bajonett“ zasadi pešcu Kranjcu v trebuh. Kranjc se je smrtno nevarno ranjen zgrudil. Njegov tovariš je, hoteč tovariša braniti, hitro odtrgal desko od bližnjega plota, toda napadalec z žensko je med tem že zbežal. Pešca so nato prenesli v cmureški grad. Štajersko obmejno poveljstvo je zahtevalo od nemško-štajerskega vojaškega poveljnika v Gradcu, da preišče umor ter da o vspehu preiskave poroča.

Nemški vojaki se preoblačijo v ženske.

n LDU Velikovec, 22. aprila. Župnik v Št. Rupertu g. Treiber, je po pričah dognal, da se mlajši nemški vojaki oblačijo večkrat v žensko obleko in se na ta način približujejo našim postojankam, da morejo brez nevarnosti iz bližine streljati na naše vojake. Tudi se približujejo v ženske preoblečeni zato, da poslušajo, kaj se naši vojaki menijo in kako je med njimi razpoloženje. — Nemci nas hočejo s takimi poizkusi zavratno napasti, pri naših vojaki agitirati za boljše življenje, nas razkoljiti in pri nas vohuniti. Naša vojaška oblast je z ozirom na to odredila, da se vsaka oseba, ki se hoče od sovražne strani približati, ustavi in zavrne. Ako bi pa prišlo do streljanja na ženske, ki se bližajo našim postojankam, bi to Nemci sami zakrivali s svojim ravnanjem.

Nemci in Madžari streljajo.

n LDU poroča z dne 22. aprila ob desetih dopoldne iz uradnega vira: V odseku Velikovec so delovale nemške patrole proti našim postojankam. Bile so odbite. Nemci so streljali s strojnimi in topovi na dravski most pri Dulah, s strojnimi na Lušnik, z artiljerijo na dravski most pri Velikovcu in na Kamen. Pri streljanju s puškami z nemške strani med Suho in Dobravo je bila ranjena ena civilna oseba. Eden naših vojakov je ranjen. Madžari so s puškami streljali pri Bunčanih in iz smeri Vas-hidegkut proti Radgoni, in ranili dve civilni osebi.

Žalostne razmere v Prekmurju.

n LDU Maribor, 22. aprila. „Murska Straža“ prinaša iz Radgone nastopno poročilo: Madžari streljajo zaporedoma vsak dan iz Prekmurja na našo stran. Včeraj ste bili od madžarskih strelcev, ki so padli iz vasi Hidegkut težko ranjeni dve civilni osebi pri Radgoni. V odseku Radenci-Ljutomer so madžarske tolpe poškodovale s strelji hišo posestnika Petovarja. Prekmursko slovensko ljudstvo grozno trpi. Kmetje v Zgornji Lendavi so se uprli madžarskim boljše življenju, ki so sedaj gospodarji Prekmurja. V boju so bili premagani kmetje.

Boroveljčani za Jugoslavijo.

n Iz Borovelj nam poročajo 16. t. m. so se zbrale stradalajo množice, zlasti ženske, ki so demonstrirale zaradi slabe prehrane. Neki invalid je javno izjavil, da ubije vodjo aprovizacije, znanega nemškutarja, kakor hitro ga dobi v roke. Politični položaj se je v tem nemškutarskem gnezdju popolnoma spremenil. Ženske tudi nekdanje nemškutarice, posebno delavke, javno agitirajo za Jugoslavijo in pobirajo za njo podpise. Pretežna večina prebivalstva komaj čaka, da zopet enkrat za vselej zasedejo jugoslovanske čete vse ozemlje do Gospe-svete in rešijo ubogo ljudstvo bede in stradanja.

Položaj na Koroškem.

n Tržič, 22. aprila. (Izv. por.) Sem in sploh na Gorenjsko prihajajo cele trume koroških Slovencev, pa tudi nemškutarjev, po živež. Vsi pripovedujejo da nimajo ničesar več jesti. Tudi koroški Nemci komaj že pričakujejo da jih reši Jugoslavija. Naša vlada naj ne zamudi tega ugodnega razpoloženja in naj popravi s primernimi koraki, kar je zamudila ob prevratu.

n Z Ljubelja nam pišejo: Nemška straža na Malem Ljubelju je 15. t. m., ker ni dobila niti na telefonično zahtevo večerje, šla razgrajati v Podljudbelj in pustila vse strojnice nezastražene na mestu. Slovenec, ki služi v Jugoslaviji kot orožnik, je prišel obiskat svoje starše na Koroškem. Ko so to izvedeli nemški vojaki, so pobrali in uničili njegovim staršem vse imetje. — Iz Borovelj nam poročajo, da so Nemci prenesli topove, ki so jih imeli pri Glinjah, na severni breg Drave.

Jayna prošnja koroških Slovencev na Deželno vladu v Ljubljani.

Okoli 2000 koroških Slovencev, iskrenih Jugoslovancev, je treba sedaj v Karavankah zalagati z živežem čez 1300 m visoki Ljubelj. Prevoz živeža je zvezan z največjimi težavami in zaprekami. Lačni in izmučeni prihajajo ljudje čez prelaz na Kranjsko, kjer prejemajo od aprovizacije svoje deleže. Mnogi pa so tako slabotni, da ne morejo na pot in morajo ostati doma brez vsakdanjega živeža. Pa tudi prevažanje s konji je silno težavno, ker ljudje nimajo močnih konj in tudi ne potrebne krme, ker so jim vse pobrali Nemci. Ako slab in mršav konj vleče kakih 100 kg, je to pri tolikem številu ljudi zelo malo. Zato nujno prosimo našo vladu v Ljubljani, naj nam da na razpolago tovorni avtomobil, s katerim bi se vozili živež vsaj do cerkve Sv. Lenarta v Brodih. Upamo, da naša prošnja ne bo glas vpijočega v puščavi.

Mirovna konferenca.

Wilson ne priznava londonske pogodbe.

k LDU Berlin, 22. aprila. (DKU.) „Lokalanzeiger“ poroča iz Haaga 21. aprila: V Parizu je bila v nedeljo seja četvorice, v kateri se je prav živahno razpravljalo o reškem vprašanju, ker Wilsona ni bilo mogoče odvrniti od njegovega stališča. Cuje se celo, da je Wilson čisto jasno izjavil, da ne prizna tajnega dogovora med Francijo, Anglijo in Italijo, ki so ga sklenili v Londonu, ker kot tak nasprotuje 14. točkam in ker je odpadel tudi s tem, da so se vsi zavezniki prisilepu premirja izjavili za njegovih 14 točk. Domenili so se pa baje, da se velikonočni pondeljek vrši nova seja, katere se Wilson ne bo vdeležil, da s tem omogoči ostalim trem velesilam, da se med seboj sporazumejo.

Dalmatinsko vprašanje.

k LDU Pariz, 22. aprila. (Dun-KU) Reuterjev urad poroča, da se je svetu sedmerice, v katerem so Lloyd George, Clemenceau, Orlando, Sonnino, Balfour, Pichon in Lansing, posvetoval o dalmatinskem vprašanju, a se ni dosegla nobena rešitev. — Kakor poročajo iz pariških krogov, napredujejo pogajanja o zvezi med Veliko Britanijo, Francosko in Zedinjenimi državami z ozirom na rensko ozemlje. Ta zveza ima namen skupnega postopanja na kopnem in na morju za slučaj, da prelomi Nemčija mirovno pogodbo z ozirom na rensko ozemlje.

Še vedno barantajo.

k LDU Pariz, 21. aprila. (Dun-KU) — Brezlično.) Svet četvorice se je posvetoval včeraj dopoldne in popoldne o jadranskem vprašanju, Sonnino je zastopal ministrskega predsednika Orlanda. Predloženik je bilo več rešitev tega vprašanja.

LDU Pariz, 21. aprila. (Brezlično.) Danes predpoldne so se sestali ministrski predsedniki Lloyd George, Clemenceau in ministri zunanjih stvari držav, ki so podpisali londonsko pogodbo od 26. aprila 1915: Balfour, Pichon in Sonnino, da rešijo jadranski problem. Predsednik Wilson se tega sestanka ni vdeležil, ker Zedinjene države londonske pogodbe niso podpisale; poslušal je včeraj Orlandov in Sonninov eksproze in le-tem povedal

svoje mnenje; namen posvetovanja je bil, doseči poravnavo med italijanskim in ameriškimi stališčem. Ker se razpravljani predpoldne ni moglo končati, se je popoldne nadaljevalo. Svet petorice se je popoldne sešel v ministrstvu za zunanje stvari, da se posvetoje o različnih vprašanjih.

Vprašanje Reke.

k LDU Pariz, 22. aprila. (Dun-KU) Reuterjev urad poroča, da je vprašanje Reke stopilo v odločilni stadij. Wilson se danes ni udeležil seje četvorice ter se je posvetoval z ameriškimi delegati o tem vprašanju.

Razmerje med Italijo, Ameriko in entente.

k LDU Berlin, 22. apr. (DKU) „B. Z. am Mittag“ javlja iz Ženeve: Veliko pozornost vzbuja dejstvo, da Italija ni vdeležena pri tajni vojaški pogodbi, ki se pripravlja med Ameriko, Anglijo in Francijo. Obenem se je Italija začasno umaknila od poslov sive četvorice, ker na Veliko nedeljo živahni razgovor med Wilsonom in Orlandom ni prinesel rešitve reškega vprašanja.

Poročilo o ljudskem shodu v Št. Ilju.

Št. Ilj, 21. aprila 1919.

Shod v Št. Ilju na velikonočni pondeljek dne 21. aprila 1919, ki ga je vodil predsednik Bralnega društva g. Sajovic, se je naravnost sijajno obnesel. G. dr. Stefančič je v uro dolgem poljudnem govoru razložil početek in pomen boljše življenja ter njegove posledice.

Nahajamo se v drugi fazi svetovne revolucije. Ta doba poteka pri nas v znamenju ujedinjanja vseh stanov vseh treh narodov, Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so bili poprej raztrgani in so se sovražili, danes pa v velikih gmoitnih in duševnih žrtvah iščejo nova pota k medsebojnemu spoznavanju, ki nosi v sebi kralj prave ljubezni do bližnjega. V tem tiči svetovni značaj naše revolucije. Povsod drugje vlada sovraštvo, razsaja razredni boj, ki se ga boljše življenje poslužuje potom ene stranke, da vlada ves svet. Grozne so njegove posledice. Vse tovarne, vse obrti in zavode, vse sole in banke itd. jemlje v svojo last in deli pravice in živež, v kolikor mu služijo in ga obožavajo.

Medtem ko pri nas stremita dve cerkvi — katoliška in pravoslavna — za zblizanjem, boljše življenje jemlje cerkvam vse imetje, mesto vere postavlja kot svoje najvišje načelo hladni razum človeka. Mesto miru prinaša novo vojno, mesto kruha lakoto, mesto svobode — ječe. Pri nas je zemlja božja in kmetova, veleposestva se razdeljujejo med one, ki zemljo obdelujejo, varujejo se kmečke družine z ustanovitvijo stalnih kmečkih domov. Boljše življenje pa ustvarja nova veli-kanska veleposestva, na katerih iz svojih pristašev na umeten način ustvarja komune, katerih člani morajo dejeti po navodilih boljše življenja oblasti in oddajati gotove desetine. On ustvarja novo suženjstvo, tako za kmeta, kakor za delavca. Ali hočemo iti tudi mi po tej poti novega robstva? Ako ne, ujedinjajmo se! Samo v krepki organizaciji je moč. Strnite se v krepko, stanovsko, kmečko organizacijo, vstopajte v njo z vso svojo družino, gradite skupno stanovsko zvezo za celo Jugoslavijo.

G. Poljanec je razjasnil mednarodni položaj naše nove države. Povdarjal je silno težko stališče naše mirovne delegacije v Parizu, ki obstoja posebno vsled tega, ker londonski pakt ne priznava našega ujedinjenja. Mir bo prišel in nas morda ne bo zadovoljil. Ali tega so ne smemo ustrašiti. Mi bomo vztrajali na naših zahtevah, ker so pravične in opravičene. In kjer je pravica, tam je zmaga.

Konečno je g. Sajovic opomnil zborovalce, naj se ne pustijo begati ne od boljše življenja, ne od drugih naših nasprotnikov, ki hočejo posebno na meji sejati med nami razdor. Ostanite samozavestni in trdni Jugoslovani.

Občinstvo je vsa izvajanja vseh govornikov, ki so trajala nad dve uri, poslušalo z neumorno napetostjo, jih odobravalo ter soglasno navdušeno sprejelo sledeči resoluciji:

1. Ljudski tabor v Št. Ilju v Slovincih dne 21. aprila 1919 opozarja merodajne kroge na nevarnost boljše življenja in zahteva, da se ukrene vse potrebno proti razširjenju te kužne bolezni. Vse jugoslovanske kmete pozivlja, da se strnejo v eno edino kmečko stanovsko organizacijo za celo Jugoslavijo.

2. Na shodu v Št. Ilju dne 21. apr. 1919 mnogoštevilno zbrani zborovalci z vso odločnostjo in soglasno zahtevajo od merodajnih činiteljev, da se meje naše Jugoslavije čimprej določijo tako, da ostane poslednji kos slovenske zemlje v naši novi državi.

Pokrajinske vesti.

kr Iz Kranja. Vodja tukajšnjega sodišča, rojen Slovenec, ima na vratih svoje pisarne še vedno stari k. k. Gerichtsvorsteher, dasi so po vsej sodnijski vsa nemška besedila vsaj zalepljena s papirjem. Na enem tukajšnjem hotelu se blišči nesramen dvoglavi pišč iz pleha; naj bi ga že vendar hotelir kot lastnik hiše vrgel med staro šaro, kamor že davno spada. — En veletrgovec, je vendar nadomestil svoj c (namreč odstranil z) in nadomestil slovenski c, kar z veseljem pozdravljamo, želeli pa bi bilo, da bi še ostali — cher i. t. d. posnemali omenjenega veletrgovca!

kr Iz Ribnice. Ribniški akademiki prirede dne 26. aprila ob pol 8 zvečer in 26. aprila ob pol 4 popoldne igro „Domen“ v prostorni čitalnici pri g. Arkotu. Čisti dobiček je namenjen akademski menzi v Zagrebu.

kr Brežice. Je že skrajni čas, da se naredi red, ker za naše sovraže pri nas ni prostora, Nemški zagrizenec Anton Hasel je že januarja 1919 odpuščen, a finančno deželno ravateljstvo pa še v teku treh mesecev ni moglo najti sposobnega namestnika. Kaj je to?

kr Ptuj. Predavanje. Dne 26. aprila t. l. priredi JDS v Ptuj predavanje v Narodnem domu ob 8. uri zvečer. Predava dr. Tone Gosak o Italiji in Italijanih. Odbor.

kr Ptuj. Častita nadsestra Marie Binder nam je poslala popravek, ki ji ga je nekdo napisal v slabi slovensčini in ga je z nemškimi (gotškimi) črkami podpisala. Trdi, da ni res, da bi bila kedaj kakega bolnika katerekoli narodnosti vlačila za lase itd. sploh da je najponižnejša cvetica.

Obenem smo pa dobili od naših dopisnikov — deset jih je bilo — sledeči dopis: „Hvala, da ste priobčili naš dopis, žal, brez uspeha, ker nadsestra Pinter bode „komandirala“ še dalje tukaj v pristni osorni nemščini. Gosp. nadzdravnik je zažugal, da odpošlje vse bolnike, če v treh dneh ne izve dopisnika. Sedaj sumi tovariša Janko Grosek-a in bode, kakor slišimo, isti dopis preklical v njegovem imenu. To Vam naznanjamo, da preklica ne priobčite! Nemka bode še ostala, dokler bode njej ljubo.“

Opomba uredništva. Grozek ni pisal dopisa. Gosp. nadzdravniku svetujemo, da se naj ne vtika na tak način v to zadevo, če hoče ostati nepristranski. Od Nemke Binder pa zahtevamo, da se obnaša napram bolnikom uljudno, postrežljivo in naj z novim terorizmom ne kopiči svojih grehov, sicer bo prej, kakor si misli, sfrčala tja, kamor spada, namreč v lačenbersko Nemško Avstrijo.

Pripomnimo še to, da cigarete in druge darove bolnikom ne darujejo ptujski Nemci, kakor mislijo bolniki, kakor jim sestre pripovedujejo, temveč ptujski Slovenci in ki jih nabira pod predsedstvom gospe dr. Pirkmajerjeve, soproge okrajnega glavarja odbor slovenskih žen.

Državno posojilo nosi

4%

Podpisujte državno posojilo.

Ministrstvo za finance v Belgradu je razpisalo dvestomilijonsko državno posojilo. Tozadeven oglas je priobčen na drugem mestu današnje številke. Ker ravno sedaj primanjkuje prilike za plodonosno nalaganje denarja, bo ta razpis gotovo mnogim dobrodošla prilika, da varno in dobičkanosno naloži svojo gotovino. Denar je v drž. posojilu popolnoma varno naložen, ker za posojilo jamči cela država, ki ima že sedaj take predpogoje za gospodarski razvoj, da jo zavidajo sosedi. Kdor podpiše državno posojilo, koristi ne samo državi, ampak tudi samemu sebi, ker s tem pripomore k temu, da se država hitreje in dobro uredi, da more v težavnih dneh snovanja in pretvarjanja zadostiti vsaj najnujnejšim potrebam in ustvariti temelje za bodoče blagostanje vsakega posameznika.

Dnevne vesti.

dn Upisi na kr. hrv. sveučilištu u Zagrebu u sve fakultete, za ljetni semestar 1919/20. počinja u petak iza Uskrsa, t. j. 25. aprila, pa traja četinarst dana, dakle uključivo do 9. maja 1919.

dn Odvetniško pisarno je otvoril v Mariboru dr. Rudolf Ravnik, koroški rojak iz Glinj pri Borovljah.

dn Evelina. Policija v Ljubljani je prepovedala nadaljno uprizoritev pantomine Eveline. — Brez komentara.

dn Himen. Dne 15. aprila t. l. sta se poročila v Belgradu g. dr. Jos. E. Kiss, štabni zdravnik pri mag. želj. rad. komandi v Belgradu in gđc. Ženi Debeveva iz Ljubljane. Čestitamo!

dn Državna posredovalnica za delo v Ljubljani prosi vse svoje stranke, da z rešitvijo svojih prošelj za prihodnji teden počakajo, ker se ves urad seli v svoje nove, velike in moderno urejene prostore v Gradišču, nasproti dramskega gledališča v Lukmannovi hiši. V sredo, četrtek in petek (23., 24. in 25. t. m.) pa ostane urad vsled selitve sploh zaprt.

dn Iz krogov zasebnih uradnikov se nam piše: K dopisu „Proletariziranje urad. stanu“ v „Jugoslaviji“ z dne 13/4. 1919. bi bilo umestno, da skliče društvo slov. zasebnih uradnikov in uradnic občni zbor, na katerem naj bi se sklenila resolucija, da se morajo vsemu zasebnemu uradništvu zlasti odvetniškim uradnikom povišati pri tej splošni in vedno rastoči draginji temu primerne plače. Kako naj živi ubogi zasebni uradnik s skromno plačo 200—300 K. Zasebnemu uradništvu in trg. nastavlencem so v Zagrebu zvišali plače od 350 na 900 kron. In mi v Sloveniji smo tiho in molčimo, ne da bi se pobrigali za ureditev in zvišanje plač, čepravno se je odvetniški tarif s 13. marcem zvišal za več ko 100%.

dn Upokojeni železničarji. Ker je nezgodna zavarovalnica ljubljanska prejela z Dunaja seznam vseh, ki so prejeli dosedaj nezgodne rente, se izvrši tekom prihodnjega tedna nakazilo rent potom tukajšnjega čekovnega urada. Osebo z zgaševanjem v zavarovalnici je torej odslej nepotrebno.

dn Zgodovino vladarske rodbine Karagiorgjevičev naj bi poznal ob prihodu regenta Aleksandra v Slovenijo vsak učenec. V kratkih potezah mu jo podaja Pirčeva „Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov“.

dn Ljudske šole v Srbiji. Danes je v Srbiji 1200 ljudskih šol, a namerava se ustanoviti še 700. Šolsko leto se konča šele z 10. julijem a novo šolsko leto se prične s 1. oktobrom.

dn Prvega maja naj počiva vse delo na teritoriju SHS tako so sklenili socialisti v Belgradu.

dn Novo gledališče v Belgradu. Te dni se prične popraviljanje gledališča, za koje svrhe je votiran kredit od 900.000 dinarjev. Še to leto so sklenili graditi v Belgradu novo gledališče.

dn Voda jim teče v grlo. „Polet“ je prinesel vest iz Leskovca, da so neki tamkajšnji trgovci, ko so čuli,

da pride iz Soluna velika množina tekstilnega blaga in so se vsled tega zbal, da padejo cene velikih skritih zalog, najeli ljudi, da bi most, ki pelje čez Grdeljico z dinamitom pognali v zrak. Medtem je žandarmarija razkrinkala komplot in zaprla atentatorje in trgovce, ki so ga inscenirali.

dn Židje v Ljubljani. Z ozirom na našo vest pod tem naslovom v včerajšnji „Jugoslaviji“ se nam poroča, da je krojaško obrt g. Pohlheimerja kupil g. Dragotin Schwab, štajerski rojak, ki je bil vedno zaveden Slovenec. Dosedanji prikrejevalec pri tvrdki Götzl g. Davorin Bizjak pa je družabnik g. Schwaba. Vest, da je tvrdka prešla v židovske roke, torej nikakor ne odgovarja resnici, kar nas veseli ter želimo podjetnima zavednima Slovencema obilo uspeha. Zopet nemško podjetje v slovenskih rokah.

dn Ljubljanske tobakarne si še do danes niso omislile novih napisov. No, čas bi pa že res bil! Menimo, da je naloga finančnega ravnateljstva, naročiti tobakarnam, da si imajo omisliti nove napise. Temeljna barva bi naj bila po vsej Sloveniji enotna. Da ne sme biti črna niti žolta to se pač razume.

dn Ljubljaničani — obdelajte zemljo! Sredi aprila je že in skrajni čas, da se obdela zemlja. Po Ljubljani je vse polno sveta še neobdelanega. Lastniki se bržčas ne marajo zmeniti za dotični kos zemlje. Marsikateri revni in delavni rodbini pa bi bil dobrodošel košček kake njivice ali pa vrta, da si pridela nekaj sočivja. Tu bi bila pač nujna naredba, da sme občina z vsemi takimi zemljišči ki na pr. do 20. t. m. ne bodo racionalno obdelana, razpolagati in brez odškodnine lastniku, dati proti majhni odškodnini v najem rodbini, ki hoče zemljo sama obdelati.

dn Mestne mitnice ljubljanske. Nekak prav neroden ostanek iz preteklosti so mestne mitnice in bi bil skrajni čas, da se odpravijo, občina pa si naj poskrbi v čem drugem izdatnejši vir dohodkov. Ali ni naravnost potrata časa in delavnih moči, ako okoli 100 ljudi — mitničarjev opravlja delo, ki občini ne vrže letno več kakor pa okroglih 300.000 kron? Tako vsaj je pred nekaj časom poročal „Slov. Narod“? Ako bi občina vzela v svojo upravo samo eden večji ljubljanski hotel, bi ji to pri naravnost malenkostnih upravnih stroških vrglo na leto skoraj toliko, kakor pa vse njene mitnice, od katerih imajo meščani samo to dobroto, da jim živila podražujejo: Mitniško osebje pa bi se drugod primernejše porabilo, saj primanjkuje povsod produktivnih sil. Krepekši in pa mlajši mitničarji bi se lahko zaposlili blizu demarkacijske črte, da se ne bi toliko živine spravljalo v inozemstvo. Starejši pa bi morda konservirali in upravljali vojni material, ki ga je še danes povsod nakopičenega in raztresenega dovolj zlasti po predmestjih. Ravno sedanj čas je ugoden, da se Ljubljana znebi mitnic in si poišče nov vir dohodkov. Ze najemnina za znatno število mitničnih lokalov bo znatna, obenem pa bo nakrat na razpolago precej prostorov, primernih za stanovanja, trgovine ali pa druge nujne urade. Danes se mitnice ne rentirajo več, zato proč z njimi!

dn „Slovenska žena“. Z novim letom je nameravni g. Š. izdajati mesečnik „Slovenska žena.“ Vabil je po časopisih na naročbo in je izdal celo lepake, a „Slovenske žene“ ni bilo in je najbrže ne bo. Ker se mnogi obračajo na me oz. na Zvezno tiskarno oz. na upravništvo „Jugoslavije“, naj jim vrnemo vplačano naročnino, izjavljam, da nisem bil v nikaki zvezi z izdajateljem „Slov. žene“ g. Š., da nismo niti jaz, niti Zvezna tiskarna in ne upravništvo „Jugoslavije“ prejeli kake naročnine za nameravani mesečnik „Slovenska žena“ in je torej ne moremo vrniti. „Slovenske žene“ ni nameravalo tiskati, še manj pa za lagati „Zvezna tiskarna“ in tudi upravništvo „Jugoslavije“ ni bilo nikdar v nikaki zvezi z gosp. Š. Škoda, da se tako lepa misel, kakor je izdajanje

ženskega lista, ki je nujno potreben, na tak način diskreditira.

Anton Pesek.

dn Nečuvono. Pred nedavnim časom se je našla v ljubljanskem kazinu velika slika s silhuetami oberkazinotov dr. Mahra, Wurzbacha, Binderja itd., med njimi tudi dr. Kaiserja. Ker je torej dr. Kaiser zelo odličen kazinot, se je poslala njegova slika častniški ocenjevalni komisiji, da se končno vendarle izreče, če more služiti dr. Kaiser kot vojaški avditor v jugoslovanski armadi. Toda g. kapetan avditor dr. Kaiser je še vedno na svojem mestu, seveda brez širokega frankfurtskega traku, kakor ga ima na omenjeni sliki, toda z jugoslovansko čepico in s kokardo SHS. Radevedni smo, kaj se je zgodilo z dotično sliko, pa se vendar ni polil čez njo kak „tuš!“ Pričakujemo pa tudi, da stori častniška ocenjevalna komisija svojo jugoslovansko-vojaško dolžnost, če ne, bomo podrezali tudi kje drugod.

dn „Obrtni vestnik“ strokovni ist slovenskega obrtništva izšel je 15. t. m. v drugi številki. List prinaša sledečo vsebino: Obrtno šolstvo (ustanovitve meščanskih šol v Ljubljani) Slovenska obrtna šola, Zdravstveno stanje vajencev, Preosnova „Zavoda za pospeševanje obrti“ v „Urad za pospeševanje obrti države SHS v Ljubljani“, Zborovanje marbeškega okraja, Deželna zadruga izdelovalcev sodavice na Kranjskem, Izvanredni občni zbor zadruge sobnih slikarjev, pleskarjev in napisnih slikarjev, Shod obrtnikov v Radovljici, Vojska in obrtniki, Zobozdravniki, zobotehniiki in 27 letnica stare avstrijske min. nar. iz 20. marca 1892, drž. zak. št. 55. Naredbe dež. vlade, Razno.

dn Razdelitev obrtniškega sukanca med obrtnike in domače šivilje v sodnem okraju ljubljanske okolice. Krojači in krojačice (z obrtnim listom) ter domače šivilje (brez obrtnega lista) iz sodnega okraja ljubljanske okolice, ki si hočejo kupiti sukanec, preskrbljen po trgovski in obrtniški zbornici, naj se zglase zaradi nakazila v pisarni krojaške zadruge v Ljubljani, Gosposka ul. št. 5, pritiče, od 8. do 12. ure dopoldne. Obrtnikom se je izkazati pri zadruzi z obrtnim listom, domačim šiviljam pa, ki so bile svojčas pri pristojnem županstvu sprejete z seznam domačih šivilj, s potrdilom pristojnega županstva glede identičnosti, nakar se jim bo še-le izdala nakaznica. Izdajanje nakaznic se prične v torek, dne 22. aprila 1919. — Nakaznice veljajo do vstetega 15. maja 1919. S tem dnem se prodaja zaključ in pravica za nakup zapade vsem, ki je v tem času niso porabili.

dn Razpis službe železniškega zdravnika. Pri ravnateljstvu kr. državnih železnic v Ljubljani je razpisana služba provizornega železniškega zdravnika za okraj Ljubljana Šiška z uradnim sedežem v Ljubljani z letno plačo po K 2200 — in vojnim pavšalom po K 200 — na leto. Rok za vlaganje prošelj: do 25. oktobra 1919. Podrobnejši podatki so razvidni iz razpisa v Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani.

dn Čehoslovaška vlada je zasedla posestva umrlega nadvojvode Franca Ferdinanda.

dn Za vojna posojila so mnogi žrtvovali tisoče in tisoče. Vse to je šlo za Avstrijo! Spomnite se sedaj naših akademikov, ki tako zelo potrebujejo pomoči. 26. in 27. t. m. prirede ljubljanski visokošolci cvetična dneva; apeliramo na slovensko občinstvo, posebno na one z dežele, da prispeva v denarju in cvetličah, ki se naj jih pošlje v petek in soboto hišniku „Narodnega doma“ v Ljubljani — Veselečni odsek SZSA.

dn Mezdno gibanje. Ljubljanski pečarji, pleskarski, sobo- in črkoslikarski pomočniki so v mezdnom gibanju. Delavci te stroke naj ne potujejo v Ljubljano, dokler ni gibanje končano.

dn Obratno nadzorništvo juž. železnice v Ljubljani nam javlja, da se dobe od sedaj pri omenjenem nad-

zorništvu tiskovine, s katerimi lahko naročajo civilni državni uslužbenci in vojaški gažisti po poklicu letne certifikate in legitimacije za vožnje po znižani ceni. Te tiskovine se dobe po 10 vinarjev komad.

dn Policija. Na predlog poverjenika za notranje zadeve je sklenila deželna vlada: Vsem nameščencem varnostne straže (uradnikom, stražnikom in agentom), katerih je sedaj skupaj 153, se prizna počeni s 1. aprilom t. l. posebna začasna stražna doklada v znesku mesečnih 350 K. Mesečni izdatek znaša 53.550 K; za prvo uredbo skupne kuhinje (nabavo namizne, kuhinjske posode itd.) samskega moštva se dovoli enkratni prispevek 2000 K. Policijsko ravnateljstvo se pooblasti, da nabavi za vsakega stražnika eno moniuro odnosno za vsakega agenta eno obleko. Stroški so državni prispevek. Policijskemu ravnateljstvu se eventuelno nakaže primeren predjem za nakup potrebnega blaga. Račun je predložiti deželni vladi v odobritev. Stroški znašajo za vsakega moža (uradniki so izključeni) približno 600 K. Sposobni in marljivi poduradniki straže in agentov, ki imajo že prejeme XI. činovnega razreda, se smejo imenovati za uradnike XI. činovnega razreda one plačilne stopnje, ki odgovarja njihovim sedanjim pragmatičnim prejemkom. Teh poduradnikov je pet. Moštvu tržaškega policijskega ravnateljstva slovenske narodnosti, ki služi militarizirano pri obmejnih postajah (Celje, Maribor, Ptuj, Ljutomer, Radgona, Jesenice) in pri potovalnem oddelku, se izdajo dekreti o začasnem sprejemu v službo. Dekrete je datirati z dnem, ko so službo nastopili. Civilne prejeme, katere izplačuje vojaška oblast predjemoma na račun notranje uprave, izplačuje odslej poverjeništvu za notranje zadeve; vojaške pa izplačuje v naprej vojaška oblast. Tem redarjem se priznajo za čas od povrata do nastopa službe le pragmatični prejemki t. j. plača, starostne doklade, in aktivitetna doklada, ne priznajo se jim pa draginjska doklada, doklada za odsotno družino in vojaški prejemki.

dn Pirhe našim malim! (Došlo še-le danes, a je še vedno aktualno.) Katerim pač? Bolnim otročičkom v otroški bolnici pripadajo v prvi vrsti. To se zgodi najlažje če pristopimo kot udje k društvu za vzdrževanje otroške bolnice. V Ljubljani naj ne bo gospe in ne gospodične, ki ne oi bila ud tega društva. V širni Sloveniji pa naj ne bo mesta in lrga, kjer se ne bi nabiralo za nje, pa tudi Štajerci naj to store, saj pošiljajo posebno zadnje čase svoje najubožnejše otroke v ta zavod. Tukaj ne poznajo ti ubogi mali nobene politike in ne vprašujejo kdo je dal, ampak tisti, ki je dal naj prejme plačilo odzgoraj. Nabiralne pole pošilja rade volje otroška bolnica v Ljubljani. Istotam se z veliko hvaležnostjo sprejme kakšnikoli dar. Želeč vsem prijateljem malih bolnih otrok veselo „Alelujo“ in kličemo „Pirhe našim malim“.

dn Begunke-vdove, ki k svojim prošnjam za pokenjino in vzgojevalnino po padlih ali pogrešanih možeh in očetih ne morejo priložiti zahtevanih rojstnih, krstnih in poročnih listin, lahko vseeno že sedaj prosijo. Oglašijo naj se pri svojem okr. glavarstvu, ali pri Predstojništvu begunskega taborišča v Strnišču, pri Ptujju ali pri Posredovalnih uradih v Ljubljani in Novem mestu ali pri Čevljarski zadruzi v Mirnem, sedaj v Vrbovcu pri Mozirju. Tam bodo izpolnile in podpisale poseben formular in v kratkem jim bodo nato jim bodo priznane njihove pokojnine in vzgojevalnine za otroke.

dn Begunci, pozor! Sprejme se takoj kmečka družina za obdelovanje posestva. Pogoji so jako dobri. Natanični naslov se izve pri „Posredovalnem uradu za begunce v Ljubljani“, Dunajska cesta 38.

dn Košnja mestnih potov in stradonov v Trnovskem predmestju se bo oddajala potom javne dražbe v četrtek, dne 24. aprila 1919 dopoldne ob pol 10. uri. Zbirališče ponudnikov je na mostu čez Mali graben na koncu Opekarne ceste.

dn **Dotična oseba**, ki je na peronu novomeškega kolodvora v četrtek 17. t. m. zjutraj odnesla ročno rujavo torbo, je znana ter se pozivlje, da isto takoj odda v kolodvorski restavraciji, sicer se jo naznani.

dn **Najden** je bil dežnik v frančiškanski cerkvi. Dobi se pri g. Bahn, Wolfova ul. 12.

kl **Veljavnost izpitov vseh vseučilišč**. Ban je izdal naredbo, s katero se odpravljajo vse dosedanje omejitve glede veljavnosti vseučilišnih izpitov, tako da so začasno na ozemlju kraljestva SHS enakopravni izpiti vseh vseučilišč tu- in inozemskih.

Društvene vesti.

dr **Društvo slov. odvotniških in notarskih uradnikov** v Celju, sklicu e vsled sklepa društvenega vodstva izredni občni zbor, v sredo 21. aprila 1919, zvečer ob 7. uri, v hotel Balkan v Celju. Zunanji članom, ki se pravočasno prijavijo, oskrbi društvo brezplačno prenočišče. Osebnosti zadržani smejo na občnem zboru biti po pooblaščenih.

dr **Slovenski zobotehnik**! Društvo slovenskih zobotehnikov vabi svoje člane na važen sestanek, v četrtek, 24. aprila, ob 5. uri pop. pri „Novem svetu“ na Marije Terezije cesti.

dr **Slovensko zdravniško društvo** v Ljubljani priredi v četrtek, 24. aprila ob pol 5. uri popoldne redni mesečni sestanek na internem oddelku deželne bolnice. Tema **Abortus s posebnim ozrom na abortus artef.**

dr **Trgovci ljubljanske okoličice** so imeli dne 11. t. m. v Ljubljani sestanek. Trgovci so pojasnili obupen položaj po deželi, stanje trgovine pred in med vojno, opozarjali na pretečo nevarnost našega obstanka radi veržnikov in oseb katere trgujejo brez obrtnih listov i. t. d. Vsepih sestanka je, da so soglasno pozdravili misel, da se naj takoj v vsakem političnem glavarstvu posebej ustanovi svoj lastni gremij trgovcev, za vse te gremije pa „Zveza gremijev trgovcev za slovensko ozemlje v Ljubljani“. Za ljubljansko okoličico se je takoj izvolil pripravljalni odbor gremija trgovcev in sicer: kot načelnik g. Franjo Zebal, trgovec Rudnik pri Ljubljani, kot odborniki: g. trgovci Andrej Gram-povčan Vrhnika, Andrej Jebračin Zg. Siska, I. Majaron Borovnica, Tone Novak Stefanja-vas, Ivan Ravnikar Devica Marja v Polju, Davorin Šetinc Vrhnika, Josip Sporn Mala vas. Do ustanovitve občnega zbora daje pojasnila g. trgovcem načelnik gremija ali gorenji odborniki.

dr **Prosta organizacija okrožnih zdravnikov** na Kranjskem, je sklenila na izvanrednem občnem zboru, ki se je vršil dne 16. t. m. v hotelu Union, razširiti svoj delokrog na vso Slovenijo in če premeniti svoj naslov v „Organizacija okrožnih zdravnikov za Slovenijo“. Vsi g. okrožni zdravniki izven Kranjske, ki želijo pristopiti, naj se javijo pri predsedniku dr. Alojziju Homanu v Ra-dečah pri Zidanem mostu.

dr **Podružnica slov. Rdečega križa** na Jesenicah. Dne 7. t. m. se je konstituiral odbor podružnice slov. Rdečega križa na Jesenicah. Predsednik dr. Kogoj, prva podpreds. Roza Salberger, drugi podpredsednik župnik Anton Kastelic, tajnik Leo Pibovec, blaginjak Pavlin Franc, odborniki Humer Lovro, Salberger Mihael, Pibovec Erna, Zen Maks in Ivan Šetinc.

dr **Društvo zasebnega pradištva**, (skupina zavarovalnic) je poslalo svojim ravnateljstvom spomenico v svrhu izboljšanja svojega nevdržnega gmočnega položaja, katero je sklenilo na skupščini dne 20. marca t. l. in zahtevalo rešitve do 15. aprila, je bilo vsle. nastalih poštinih ovir primorano rok do 1. maja t. l. podaljšati, o čemur se tem potom obveščajo vsa ravnateljstva zavarovalnih zavodov in člani društva.

Narodno gledališče.

kl „**Krojaček junaček**“. V nedeljo popoldne je žarelo nabito polno dramsko gledališče radovednih oči mladih poslušalcev, kdaj da se dvigne zastor in se prikaže tako željeni „Krojaček junaček“. In res, igralo se je prav dobro, vsaj mladina je bila zadovoljna in to je glavno. Krojaček Fridolin, ki ga je igrala s potrebno živahnostjo g. Vera Danilova, naj bi izvršil tri junaške čine, da si pripori srce ponosne kraljčine. Najprej naj pogubi velikana Goljata, premaga razbojnika Alija in Murfija in slednjič prinese orlovo gnezdo nakajajoče se vrhu stolpa starega gradu. G. Kasberger je bil mogočen kralj, g. Zelenik dvorni norček Špicalorin, ki je bil prav dober v maski in kretanjah. Velikani Goljat ter Ali in Murfi so bili gg. Ločnik, Bratina in Prek. Snubač žalostne zunanosti je bil g. Plut. Gdč. Mira Danilova pa je predstavljala kraljčino s potrebno izvršenostjo in ponosno dostojanstvenostjo. Omenim naj še pristrčkani balet

male Franketove, ki je nastopila liki metuljčka z vsem pogumom prvič na našem odru. Prav impozantna je bila g. Klimentova, ki se je v plesu s tančico vnovič izkazala za graciozno plesalko. Gospod Viček, ki je predstavljal pajaka na niti je bil imeniten v lesenih kretanjah in dobri mimiki, da si je osvojil vsa srca mladih gledalcev. — Splošno moramo pozdraviti otroško predstavo na našem odru z vso simpatijo in željo, da se našim mladim še večkrat nudi lepa in koristna zabava. —r.

Poziv

predsedništva deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani in delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani o ureditvi plačevanja zavarovalnic (zavarovalnih premij) na podstavi veljanih zavarovalnih pogodb inozemskih zavarovalnih družb.

Mnogi državljani kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, živeči v Sloveniji, ki imajo zavarovalne pogodbe z inozemskimi zavarovalnicami, vsled ukinitve nakazničnega prometa, oziroma prometa s poštno-hranilničnim uradom na Dunaju, ne morejo plačevati v zadnji dobi dospevajočih zavarovalnih (zavarovalnih premij), ker ne vedo, je li ali kje so v našem kraljestvu upravičene plačilnice, kjer bi pravoveljavno izpolnjevali svoje pogodbenne obveznosti.

I. Nekvarno poznejši ureditvi pravnega razmerja inozemskih zavarovalnic, ki opravljajo svoje posle na ozemlju Srbov, Hrvatov in Slovencev, se pozivljajo vse zavarovalne družbe in kakorkoli imenovana njih zastopništva, ki so dosedaj opravljala zavarovalne posle na ozemlju Slovenije, da najkasneje do 25. aprila 1919 v „Uradnem listu“ pod: Raznimi objavami, in sicer vsaka zavarovalna družba zase, priobčijo lastno „Izjavo“, v kateri naj naznanijo občinstvu, kje je zavarovalnina, dospevajoče na račun družbe, pravoveljavno vplačati na ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ter naj izjavijo, da bo družba izjemoma smatrala vplačila zavarovalnin, zakesneta zaradi izrednih prometnih in drugih razmer, za pravočasno vplačana, ako se plačila tekom treh tednov po priobčitvi dotične izjave izvrše pri imenovani vplačilnici, in da zavarovalnici zaradi sedanje zakasnitve svojega vplačila ne bodo trpeli nobene škode.

II. Vsi oni državljani kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, živeči na ozemlju Slovenije, kateri imajo zavarovalno pogodbo s kako inozemsko zavarovalno družbo, se pozivljajo, naj do 25. aprila 1919 zasledujejo „Izjave“ zavarovalnih družb v „Uradnem listu“. — Ako zavarovalnica, s katero ima stranka zavarovalno pogodbo, ne bi pravočasno priobčila izjave, predpisane o odstavku I., naj stranka najkasneje do 5. maja 1919 na nekolikovan vlogi predsedništvu deželne vlade za Slovenijo javi točne podatke zavarovalne pogodbe in sicer: firmo in naslov zavarovalnice, svoje ime in svoj naslov, zavarovalno panogo (življenje, požar itd.), številko zavarovalne police, zavarovalni znesek, znesek in dan dospelosti zavarovalnine (zavarovalne premije), nadalje, kdaj, na kateri naslov in kako (poštna nakaznica, položnica poštno-hranilničnega urada na Dunaju h kontu št. ...) je bila v zadnjem času vplačana zavarovalnina ali pa vplačan obrok, preden se je prekinil nakaznični promet.

V tem primeru bo izkušala deželna vlada za Slovenijo skupno z delegacijo ministrstva financ ukreniti, kar je treba, da se stranka obvaruje škode, ki bi jo sicer utegnila zadeti brez njene krivde.

V Ljubljani, 9. aprila 1919.

Podpredsednik: dr. Žerjav s. r.

Delegat finančnega ministra:

dr. Šavnik s. r.

Slovinci, Jugoslovani! Nabirajte za jugoslovanski obrambni sklad!

Narodno Socijalna Zveza

vsestrokovno združenje v Ljubljani lepo napreduje. Ima že vsepovsod čvrste podružnice z nad 4000 organiziranimi člani. S 1. majnikom letos začne izdajati tednik „Narodni Socijalist“, ki bo glasilo narodno zavednega delavstva, uslužbenstva in uradništva t. j. onega dela naroda, ki živi od dela svojih rok ali od dela svojih misli.

V znamenju narodnosti smo si priborili svobodno državo in le v tem znamenju si bomo zgradili lepšo bodočnost v državi.

Narodno zavedno delavsko ljudstvo ljubi svojo domovino in noče biti element uničevanja in razdiranja komaj osvobodjene domovine. Neomahljivo vero ima delavsko ljudstvo v veliko bodočnost svoje države.

Zahtevamo pa od države izpolnitev vseh zahtev, ki merijo na socijalno pravičnost in enakost vseh svobodnih državljanov brez razlike.

Tolmač vseh teh zahtev bo „Narodni Socijalist“, katerega podpiraj jugoslovanski proletarijat, kot odkritega zagovornika svojih teženj in zahtev!

Razna poročila.

Grozote boljševizma.

rp LDU Pariz, 22. aprila. (Brezzično). Iz Vladivostoka poročajo: Član ameriškega Rdečega križa dr. Touster, ki se nahaja na permski fronti, brzojavlja: Imel sem priliko videti številne primere krutosti in krvoločnosti, katere so zagrešili boljševiki za okupacije tega ozemlja. Več kot 2000 oseb, moških in žensk, med katerimi so bili pripadniki vseh slojev, je bilo hladnokrvno umorjenih brez vsake sodbe in brez povoda. Trupla mnogih žrtev imajo znake pohabljenosti; vidi se, da so bile pomorjene na najkrutejši način. Razvidno je, da boljševiki za svoje okupacije, ki je trajala sedem mesecev, niso ukrenili ničesar, da bi organizirali upravo na zasedenem ozemlju. Vse prebivalstvo se pritožuje ogorčeno o njihovem brezobzirnem postopanju in opisuje njihovo besno poželenje po uničevanju. Umori in tatvine so bile na dnevnem redu in so ostale večinoma nekaznovane.

Sumljiv poset na Hradžanih.

rp LDU Praga, 22. aprila. ČTU „Narodni Politika“ poroča pod naslovom „Sumljiv poset na Hradžanih“. V nedeljo je prišel na Hradžane mlad mož in je prosil za avdijenco pri predsedniku dr. Masaryku. Pri tem je kazal tako nervoznost, da je bil upravičen sum, da gre tu za blaznega. Ko so mladeniča preiskali, so našli pri njem nabasan samokres. Domneva se, da je hotel izvršiti atentat na predsednika republike.

Odvedli so ga na stražnico, kjer se je dognalo, da se piše Mojmir Arnošt, je dijak in je star 20 let. Pri zasliševanju je zanikal, da bi bil nameraval izvršiti atentat. Trdil je, da je dr. Masaryk svojčas kot profesor filozofije obravnaval vprašanje samoumora in da je tudi o tem predmetu spisal knjigo. Rekel je, da se je hotel pred njim ustreliti.

Vse kaže, da to ni bil samo izgovor ter da je res hotel izvesti svojo namero, ki so jo pa preprečili. Domnevajo, da je mladenič z razuzdanim življenjem izpodkopal svoje zdravje in se v resnici pečal z mislijo samoumora.

Amerika se noče vmešavati v evropske razmere.

rp LDU Pariz, 22. aprila. ČTU Agence Havas poroča: „Petit Journal“ piše, da je javno mnenje v Ameriki proti vsakemu vmešavanju v evropske razmere in da vsled tega ni gotovo, ali bodo Zedinjene države prevzele mandat glede uprave Carigrada. V tem slučaju bo treba Carigrad internacionalizirati.

Položaj na Dunaju.

rp Dunaj, 22. aprila. (ČTU). Na Dunaju je bilo danes popolnoma mirno. Komunisti demonstracij niso ponavljali. Jutri pa pričakujejo zopet kritičnega dne. Padla bo odločitev o zahtevah vojnih invalidov. Komunisti pripravljajo novo manifestacijo pred mestno hišo. Nemško-avstrijska narodna bramba odredi jutri vse potrebne protiukrepe.

Zadnje vesti.

Poslanik Ivan Hribar o nesoglasju med Jugoslovani in Čehoslovaki

LDU Praga, 22. aprila. (ČTU). Uredništvo „Narodnih Listov“ je naprosilo poslanika kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Pragi, Hribarja, naj pove svoje mnenje o nesoglasju, ki se je poslednje dni pojavilo med Čehoslovaki in Jugoslovani. Poslanik Hribar je tej želji rad ustregel in izjavil med dr.: Predvsem je treba navesti, da široki sloji našega prebivalstva napačno pojmuje politični položaj in da so vsled tega nastale napačne razlage dolžnosti obeh bratskih narodov. Ko so se Jugoslovani na mirovni konferenci nahajali v stiski, so se obrnili na Čeha s prošnjo pomoči, ne da bi se vprašali, ali jim bodo mogli pomagati. Dobremu opazovalcu pa ni ostalo prikrito, da niso vprašali čehoslovaške delegacije v Parizu za njihovo mnenje. Tega široki sloji našega prebivalstva ne vedo. Čehoslovaški delegati pa so podpirali našo stvar s svojim postopanjem na mirovni konferenci in s svojimi oficijelnimi izjavami. Široke plasti našega naroda tudi tega ne razumevajo. Nadaljni vzrok nesoglasja je slabo poučeno časnikarstvo, ki je z iskanjem senzacionalnih vesti in vsled nepravilnosti često objavilo napačne vesti. Jugoslovani in Čehoslovaki so se v preteklosti vedno podpirali; podpirajo se tudi sedaj in se bodo tudi v bodočnosti. Naši sovražniki vedo to jako dobro in zato se trudijo, zasejati med nas razdor in nezaupanje. Da se zadeva pojasni, je treba izjaviti, da je čehoslovaška žurnalistika delj časa po razsulu stare Avstrije Jugoslovane poleg svojih velikih zaveznikov mogoče prezrla in nekoliko omaloževala. Razveseljavljav znak pa je, da nesoglasje med obema bratskima narodoma ni dolgo trajalo in da je že odstranjeno.

Češka vest se je vzbudila in sedaj popravlja zle posledice svoje napake. Čehoslovaški narod preveva sedaj nov duh spoznanja, na kateri strani Jadrana so njihovi pravi prijatelji. Tudi pri Jugoslovanih se nalivajo dela na to, da se popravi, kar se je zagrešilo.

Organizacija srbske radikalne stranke v Bosni.

Sarajevo, 12. aprila. (Izv. por.) Iz vseh krajev Bosne prihajajo brzoglasni pozdravi in poročila o organizaciji srbske radikalne stranke. Lahko se reče: že danes, da se bo večina srbskega naroda v Bosni in Hercegovini oklenila srbske radikalne stranke.

Odstop poverjenika za notranje zadeve v Sarajevu.

Sarajevo, 22. aprila. (Izv. por.) Poverjenik za notranje zadeve Šarić, ki je sedaj na dopustu, bo odstopil. Najbrž bo imenovan za predsednika novoustanovljenega kasacijskega sodišča.

Laške laži o neredih v Jugoslaviji

Ne mine dan, da bi laški listi poročali o težkih neredih in revolucionarnem gibanju v Jugoslaviji zlasti na Slovenskem in Hrvaškem.

„Giornale d'Italie“ prinaša vest iz Trsta, da so izbruhnili hudi boji med prebivalstvom Slavonije in med srbskimi četami, ki zatirajo Hrvate, ker baje nočejo priznati kralja.

Takoj nato pa poroča ta izvrstni informator v Trstu, da so nastali nemiri tudi med srbskimi vojaki samimi, ki zahtevajo republiko.

To protislovje je jasen dokaz za to, da se fabricirajo te vesti kar na kratko v Trstu, z nameuom, delati rapoloženje proti Jugoslovanom in njihovi državi.

Dva sokolska zleta.

(Sokolstvu za Velikonočo.)
(Radi pomanjkanja prostora zakasnelo.)

Listi so prinesli vest, da se vrši letos na Vidov dan sokolski zlet v Belgradu, drugo leto (1920) pa bo velikanski sokolski zlet v Pragi. Oba zleta bosta imela svoj poseben pomen in naša dolžnost je, da se na oba resno pripravimo.

Nič ni naravnije kakor to, da žele Srbi že letos videti Jugoslovansko sokolstvo. Vkljub težkim razmeram in vkljub temu, da si mesto še ni opomoglo od barbarskih ran, ki mu jih je zadala nemško-madžarska kultura, žele Srbi letos v Belgradu slaviti Vidov dan na ta način, da zbero tam naše sokolstvo.

Vidov dan! Kdo ga ne pozna? Kdo ne ve, kaj pomeni ta dan v srbski zgodovini. Pa ne le v srbski. V balkanski zgodovini. Na ta dan je bila končana bitka, ki je odprla dveri turškim navalom proti zapadu. Zato je to lahko rečeno, svetovno zgodovinski dan, ki se ga pa žal oni, ki so ga samo od daleč čutili, le malo spominjajo. Za nas Slovence je bil ta dan tako odločilen kakor za Srbe: res je, da mi nismo prišli pod turško oblast, pač pa je ves naš narod prej čutil turške napade in s propadom Srbije je propadla najmočnejša slovanska država na jugu, ki bi bila mogla združevati druge okrog sebe. Propadla je za celih 600 let. Kako dolga doba v razvoju narodov. Koliko boja in krvi je bilo treba prej nego je bilo mogoče, zopet popraviti ta strašni udarec! Mi Vidovega dneva doslej nismo slavili; deloma ga sploh nismo poznali, deloma smo mislili, da se nas ne dotika; zadnja leta pa je Vidov dan dobil poseben pomen: postal je bojni klic osvobojenja. Zato so se ga v Avstriji bali: naša mladina je zadnja leta pred vojno razumela ta klic in Vidov dan se je na tistem pa tudi s kresovi slavil tudi pri nas. — Sedaj ga bomo slavili vsako leto skupno. Saj je Vidov dan dobil še poseben znak: ko so namreč Srbi prvič po balkanski vojni 1914. slavili osvobojenje svoje domovine izpod turškega jarma, je stara Avstrija provokativno šla delat manevre na srbsko mejo in Franc Ferdinand je šel v Sarajevo. Tu so padle bombe, ki so dale povod za svetoven boj in za naše osvobojenje. Letos bo prva petletnica tega dogodka. Boj je končan, ujedinenje je izvršeno, grozne so bile žrtve — ampak velika je zmaga. Tak dan mora slaviti sokolstvo, ki je bilo tiha priprava za odločilni dan. Tudi sokolstvo je v vojni mnogo trpelo. Na zletu v Belgradu na Vidov dan bo naše sokolstvo pregledalo svoje vrste in bo položilo temelje svojega nadaljnjega skupnega razvoja. Mnogo jih bomo pogrešali v svojih vrstah — a upajmo, da mlade sile izpopolnijo vrzeli. Mnogo je nenadomestljivih — toda mi živimo bodočnosti. Sokolstvo pa mora pokazati, da hoče zvesto vzgajati mladi zarod in da bi v njem imela naša država zdrav naraščaj. Tako bo Vidov dan v Belgradu dan zaveze med sokolstvom in državo. Zato je treba, da se naše sokolstvo pripravi na ta svoj zgodovinski dan. Treba je, da vsi čutimo in razumemo pomen tega zleta.

Drugi zlet ima biti v Pragi leta 1920. Ali veste, kaj pomeni za Čehe ta letnica. 300 letnica belogorske bitke. Ko bi še obstojala stara Avstrija — ne vemo, kako bi obhajali Čehi ta jubilej, kajti težko bi bilo govoriti resnico in ovir bi bilo povsod dovolj. Zdaj pa se zdi, kakor da je prišlo osvobojenje ravno še pravi čas, da se more češki narod pripraviti na ta „jubilej“. Pred 100 leti so hodili še Pražani s procesijo na Belo Goro zahvaljevati se Bogu, da so bili njih dediči, Danes, Bože, kaj je danes Čehu Bela Gora. V prvih dneh osvobojenja je moral propasti v Pragi spomenik tuje zmage. Bela Gora je bila središče češke zgodovine. Od nastopa velikega narodnega reformatorja Jassa Itesa (1410) pa do Bele Gore (1620) raste češka narodna sila. Bili so med prvimi

narodi v Evropi. Leta 1620. pa so izgubili bitko na Beli Gori, padla je nanje strašna nesreča 30 letne vojne in protireformacije, ki sta mučili češki narod tako, da je bil pravi čudež, da ni propadel. Le krepki naravi in samozvesti tega jeklenega naroda moramo pripisovati rešitev iz onega strašnega potopa. Celih 200 let je ležala po tem smrtina senca nad češko zemljo. Šele v začetku preteklega stoletja se je začel češki narod probujati in tekom 100 let je dosegel današnjo svetovno višino. V sredi vsega boja za osvobojenje je stala Bela Gora. Spomin na njo je dal češkemu narodu silo, da se je boril proti vsem svojim sovražnikom. Bela Gora je bila strašna skušnja. Ko je bila proglašena v Pragi svoboda, so rekli: Bela Gora je maščevana! Res, toda njen zgodovinski spomin ostane. Na Beli Gori so postavili tuji spomenik svoji zmagi, cerkev in samostan. Češki narod je tudi hotel postaviti svoj spomenik. Ali bo stal do prihodnjega leta, ne vemo. Ampak iz tega lahko vidimo, kaj pomeni sokolski zlet v Pragi 1920. Piše se, da bo največji, kar jih je kdaj bilo. Kdor se spomni na zlet 1912, ki se je vršil še pod Avstrijo, ta si lahko predstavlja, kako bo prihodnje leto v Pragi. Praga zna delati zlete. Tudi Bela Gora je v zvezi z nami. Ko je namreč padla češka sila, ni bilo v Avstriji nikogar več, ki bi bil mogel brzdati predrzne Habsburgovce. Delali so, kar so hoteli brez odpora; 20 let pozneje sta nastopila Zrinjski Frankopan; padla sta. Skupno s Čehi smo padli, skupno z njimi smo vstajali. Usoda naša je ozko združena. Zato bomo z njimi prihodnje leto radi slavili zmago nad Belo Goro.

Oba zleta belgrajski in praški imata torej tudi za nas svoj pomen. V Belgradu bomo podali roke Srbom in se zvezali v nerazdružljivo zvezo, v Pragi pa bomo potrdili naše staro bratovsko zavezništvo. Slovenski Sokol je doslej na vseh zletih nastopil v častnem številu, zato je treba, da se pripravi tudi na ta dva zgodovinska zleta. Pomlad svobode vabi naše sokolstvo na delo. Ravno kar je izšel list „Sokol“ z bogato vsebino. Pod zaglavjem „Mrtvim bratom“ vidimo velike naše izgube. In niso še vsi. Iz lista je čutiti mnogo novega duha, ki naj povzdigne naše sokolstvo. V par dneh izide tudi list za naraščaj „Sokolčič“, ki bo edini te vrste med sokolstvom. Upamo, da bo naša javnost z radostjo pozdravila oba lista in da bosta povsod, kjer je treba misliti na našo vzgojo in na našo bodočnost.

Naše sokolstvo se začena gibati: pripravlja se na svoj prvi pomladanski praznik, ki se bo slavil vsako leto pod naslovom „Vigred sokolstva“. Letos nosi vigred naslov: Vesna svobode. Taki pomladanski prazniki se bodo ponavljali vsako leto. Bilo bi dobro, da se na tem prazniku letos n. pr. dobro označi pomen Vidovega dne in sokolskega zleta v Belgradu.

Slovensko sokolstvo bo imelo v najkrajšem času tudi dvoje drugih narodnih praznikov. Treba je, da v svojem krogu proslavi spomin prvih dveh velikih bojevnikov za Jugoslavijo Zrinjskega in Frankopana, ki sta bila obglavljena v Dunajskem Novemestu (dne 30. aprila 1671.). Kosti teh dveh naših mučnikov se morebiti prepeljejo še letos v domovino: na Hrvaškem se je njiju spomin slavil vsako leto — letos se mora slaviti po vsej Jugoslaviji. Sokolstvo je poklicano, da v svojem krogu počasti spomin teh dveh mož.

Pričakujemo poset regenta Aleksandra v našo Ljubljano. Prvič v zgodovini bo slovenski narod pozdravil svojega domačega vladarja, ki prihaja k nam v ljubezni do nas. Slovenski narod se veseli na ta zgodovinski trenutek. Ni dvoma da bo sokolstvo sodelovalo pri tem sprejemu in da bo vsa naša Slovenija čutila, kaj se godi v Ljubljani.

Tako ima naše sokolstvo pred seboj mnogo prilike, da se pokaže v javnosti. Seveda bo ta nastop tem lepši, čim temeljitejši bo njegovo notranje delo. Zatorej v vrste! List „Sokol“ nam kaže nova pota v bodočnost.

Domovina nas kliče. Mogoče bo vse naše sedanje delo priprava za veliki zlet na Gosposvetskem polju l. 1921.

Slavimo praznik Vstajenja! Slavi ga ves svet. Posebno slovanski narodi ga slave, saj ga prvič slave v svobodi. Kdo bi se ne veselil tega lepega, velikega pomladanskega praznika. Toda Vstajenje je bilo samo potrdilo Resnice. Da je Resnica zmagala, morali so iti apostoli na delo. Naše sokolstvo je spremljalo narod skozi vso njegovo težko dobo, po poti trpljenja do Vstajenja. Sedaj je njegova dolžnost, da z delom potrdi svoje poslanje. Vidov dan in Bela Gora imata svoj dan in svojo letnico. Gosposvetsko polje nima ne dneva ne letnice. Zato je treba, da stalno mislimo nanj. Sokolstvo ima v našem sedanjem položaju nove velike naloge. Naj bi se jih v teh dneh spomnilo, naj bi združilo svoje sile in v bližnji bodočnosti pokazalo, da imamo v njem temelj velike narodne bodočnosti.

Gospodarstvo.

g Roženo moko, izvrstno dušičnato gnojilo oddaja Slov. kmetijska družba po 105 K za 100 kg z vrečami vred. To umetno gnojilo je posebno velike vrednosti za vinograde, ker se v zemlji razkaja le polagoma in deluje torej po več let. Pozivljamo vse kmetovalce, v prvi vrsti pa vinogradnike, naj si to umetno gnojilo naroče za pomladno gnojenje. Trosi se ga lahko vsak čas, treba ga je pa podkopati ali podorati.

g Posovalnica za krmila v Ljubljani preneha s 1. majem 1919 svoje poslovanje in poziva vse one, ki so si izposodili pri njej vreče proti kavciji, da te vrnejo najdalje do konca meseca aprila. Od 1. maja naprej se vreče ne bodo več sprejemale.

g Zvišanje cen premogu. Trboveljska premogovna družba je pred kratkim izdatno zvišala plače svojemu delavstvu in mu priznala še druge udobnosti. Da bo mogla zmagovati ogromna iz tega ji — vzrasla bremena, je primorana zvišati ceno in sicer za 1 vagon (10 ton) debelega premoga od 882 K na 1114 K in drobnega premoga od 792 K na 1024 K. Vlada si pridržuje eventualno zopetno redukcijo cen za slučaj, če se izkaže da so z ozirom na večjo produkcijo postali nanjši produkcijski stroški.

g Mostarski premog. V bližini Vihoviča pri Mostaru so razkrili premogovne plasti, debele 4-5 do 10 metrov, a deloma tudi več. Premog je srednje vrste. Zaenkrat nameravajo napraviti rov za proizvodnjo 40 vagonov na dan. Do premogovnih plasti pridejo v dveh do 3 mesecih. Ako se najde odjemalce za premog — in o tem menda ni dvoma — se zgradi še en rov, ki bo dajal skupno s prvim 100 vagonov na dan. Da se odstrani voda, se uvede električna sesalka. V ta namen se gradi poleg rova električna centrala s 3000 konjskih sil. Ta električna sila se bo mogla porabljati seveda tudi v druge namene.

g Ekonomija dela. Angleški zdravnik dr. A. F. Stanley iz Kenta je preiskoval v sedmih tovarnah sposobnost za delo in utrujenost pri delu in to pri delavcih in uradnikih. Pri tem je prišel do zanimivih podatkov, ki bi se morali upoštevati ravno sedaj,

o priliki ustvarjanja nove socijalne zakonodaje. Meril je pritisk krvi, sposobnost vida in sluha. Glavni praktični uspehi njegovih raziskovanj so, da se mora delavcu in sicer toliko telesnemu kolikor duševnemu — temu poslednjemu v še večji meri — brez-pogojno dovoliti nedeljski počitek, ker bo sicer delo vedno slabše, a utrujenost vedno večja. Istotako se treba čuvati vsakega dela, ki traja dalje nego navadno. To se opaža pri deseturnem in pri uradnikih še pri sedemurnem delu v tem, da postaja kakovost dela vedno slabša. Zato je popolnoma upravičena zahteva osemurnega dela pri telesnih in šesturnega dela pri duševnih delavcih. Škoda samo, da se taka proučevanja niso vršila v večji meri. V Nemčiji so se začela pri duševnih delavcih, a uspeh še ni obelodanjen. Pišpomi! treba še, da je delo brez velikih pavz mnogo pravilnejše, ker je čas počitka nepretrgan in je že s tem dan razlog za „enkratno frekvencijo“, ki se pri nas pri merodajnih krogih nikakor ne uvažuje, menda zato ne, ker je modern in pameten ter koristi v prvi vrsti samemu delu.

Darovi.

Naše uredništvo je prejelo:
Za jugoslovanski obrambni sklad:
Župani: Matevž Čas, St. Janž 40 K, Bart, Ojstrica-Vič 20 K, Bart, St. Janž 10 K, Čas, Ojstrica 4 K, Vernik, Sp. Dravograd 10 K, gđc. Marica Fančič, Sp. Dravograd 5 K, goriški begunci vojaki 242 K. — Do sedaj skupno 2005.50 K.

Aprovizacija.

a Gg. načelniki krušnih komisij se vabijo, da se zglase zanesljivo v četrtek, 24. t. m., ob 5. uri pop. v mestni posvetovalnici radi konference.

a Prodaja moke za kruh. Od srede do vštete sobote, dobe stranke še po 40 dkg krušne moke za osebo. Strankam se sme odvzeti le štiri odrezke za nedeljo, ponedeljek, torek in sredo. Kdor hoče le četrtno ali polovico vse moke, se mu odreže eden, oz. dva odrezka, kakor zadnjič. S to in zadnjo količino so dobile stranke toliko krušne moke, kolikor je odpade na kruh do vštete sobote, dne 26. aprila.

a Prodajalci moke za pecivo, se vabijo, v sredo 23. t. m., ob 9. uri v mestno posvetovalnico radi nakazila moke za pecivo.

a Prodaja moke za pecivo. Na vsako izkaznico za moko se dobi od četrta 24. do vštete sobote 26. t. m. po en kilogram moke za pecivo, ki stane 4 K 66 v.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Založba Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani se usoja p. n. občinstvu naznaniti, da pripravlja izdajo „Velikega slovenskega vzornega spisovnika“ iz pod peresa gospoda profesorja Henrika Podkrajška. — Spisovnik, okoli 350—400 strani bo v kratkem izšel in bo obsegal izbrano zbirko pism, listin in vlog za zasebnike, trgovce in obrtnike. Izkratka: spisovnik bo neogibno potreben svetovalec v vseh vprašanjih in pravnih slučajih zadevajajočih gospodarski promet.

Naročila pred izdajo, ki so potrebna spriča majhne naklade zaradi težkoč pri nabavi papirja, sprejemajo vse knjigarne.

Sprejmemo inteligentnega spretnega

akviziterja

za nabiranje oglasov. Zaslужek lep in trajen.
Upravišstvo „Jugoslavije“.

Sprejmemo spretno

kolporterje (prodajalce)

za dnevnik „Jugoslavijo“. Zaslужek lep in stalen.
Upravišstvo „Jugoslavije“.

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka iz pretekle svetovne vojske

„DORE“.

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 3.50. Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marjita trg 8.

4% posojilo na državne bone kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev

POZIV NA PODPIS.

Na podlagi pooblastila ministrskega sveta z dne 17. decembra 1918 številka 21 je ministristvo za finance razpisalo z odlokom z dne 15. marca 1919, 200 milijonsko državno posojilo. Izdajo se 4% blagajniški boni.

Boni se glase na rok šest mesecev, tako da se polno in v gotovini izplačajo dne 3. novembra 1919.

Izdajajo se boni po 500, 1000, 10 000, 50 000 in 100 000 kron.

Kdor hoče podpisati državno posojilo, mora podpisano svoto po odbitku obresti takoj vplačati.

Za bon v znesku:

500 K se vplača 490 K, 1000 K se vplača 980 K, 10 000 K se vplača 9800 K, 50 000 K se vplača 49.000, 100 000 K se vplača 98.000 K

Obresti teh bonov so proste davka na obresti in rente.

Podpisovanje se začne dne 23. aprila in se konča dne 8. maja 1919.

Bonom je priznana pupilarna varnost. Vporabljeni se morejo tudi za kavcije. Z boni se more, potem ko zapadejo plačati tudi davek.

Z izvršitvijo celokupne akcije je pooblaščen sindikat denarnih zavodov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev s sedežem v Zagrebu.

Od ljubljanskih zavodov so v tem sindikatu zastopane: Deželna banka, Ilirska banka in Ljubljanska kreditna banka. Sindikat bo imenoval ostale denarne zavode v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, kjer se more posojilo podpisati in vplačati.

Deželna vlada za Slovenijo:

Dr. Brejc, s. r., predsednik.

Prodaja se:

Šivalne stroje, najboljša vrste z lepo opremo dobite pri L. Rebolj v Kranju, dokler ne razprodam vse zaloge. 364

Oves po 2 K kg prodaja Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Lepo bakovo ogelje, 2 ali več vagonov, kupec mora vsaj polovico vreč dostaviti, dobavlja tvrdka A. Kušan, Ljubljana, Karlovska cesta 15. 403

Prodaja se divan in dva naslonjača. Poizve se: Ilirska ulica št. 25. 400

Kupi se:

Kupim vsake vrste stare, četudi pokvarjene godbene instrumente in gramofone. Pridem tudi na dom ponje. A. Koren, gostilna „pri Ančniku“ v Sp. Šiški pri Ljubljani. 372 5-1

Vinsko sode 50-500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravnistvo pod „Vinski sodi“. 402

Kupim ali v najem vzamem strojno za usnje. Naslov pove uprava lista. 401

Stare, obrabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji ceni, ali zamenja za nove do konca meseca majnika tovarniška zaloga gramofonov in plošč A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ul. 5. 402

Službe:

Absolvent sadjarsko-vinarske šole, z dveletno prakso išče primerne službe. Ponudbe pod „Absolvent“, Strnišče pri Ptuj. 405

Trgovski pomočnik (specerist) išče službe kot prodajalec ali skladiščar (Magaziner). Cenj ponudbe se prosi na podružnico „Jugoslavije“ v Ptuj. 405

Absolventka Kovačevega trgovskega tečaja v Mariboru z odliko: izučena šivilja, 18 let stara, učiteljeva hči, sedaj nastavljena pri Nemcu, si želi službe pri Slovencu ali Hrvat, najraje, kjer bi imela hrano in stanovanje v hiši. 369

Razno:

Kdo bi posodil poštenu mu Slovincu K 500 — proti 50% obrestim in vrnitvi tekom petih let. Cenj dopise prosim na upravo lista pod „Obrt“. 545

U Ljubljani putujočemu sl. občinstvu se preporuča. Restavracija u Prešernovej ulici 9. 404

K 500 — poštenjaku, kateri vrne dne 19. aprila ob pol drugi uri popoldne na poti čez jubilejni most zgubljeno listino z vsebino K 1700 — do 1800. — Sprejme in izplača „Anočna eksp. Al. Matelič Ljubljana“. 404

Lokal za trgovino v Ljubljani, se išče. Pripravljen sem dati lepo nagrado. Ponudbe na upravo lista pod „Lokal“. 399

Stanovanje, obstoječe iz treh sob in kuhinje ter priključitve, ali z dvema sobama in kuhinjo ter pripadki zamenjam v Kandiji št. 94 pri Novem mestu z enakim ali tudi nekoliko manjšim. Natančnejša pojasnila Emenška cesta 4/I, levo. 405

Železnokonstruktorska delavnica elektrarna Fala ob Dravi prevzema

dobavo in montažo železnih nadstropnih stavb, konstrukcij za zaježilne naprave, napeljevalne drogeve itd.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven rotovža.

Glavno zastopstvo

„Savinjske tovarne barv in lesnih izdelkov“ 853

priporočila cenjenim odjemalcem prvovrstne barve, firnež, samokolnice itd.

Naročila sprejema Ivan Ferlež, Celje.

Kupuje laneno seme po najvišjih dnevnih cenah.

VINO

staro in novo, slivovko, rum itd. nudim po najnižjih cenah.

Kupujem suhe gobe, dobre vreče in želod. M. Rant, Kranj.

Živo apno, portland-cement, zidno in strešno opeko (vse v celih vagonih) fini mizarški lim (od 100 kg višje) ponuja Valentin Urbančič, Ljubljana, Bleiweisova cesta 8 (nasproti liceju).

Prazne vreče in suhe gobe

kupuje vedno in vsako množino ter plača najbolje Firma J. KUŠLAN Kranj (Gorenjsko).

Čebelni vosek

suhe satine in odpadke sveč kupuje po najvišji dnevni ceni J. KOPAC, svečar Ljubljana, Celovška c. 90.

Družine,

poštene in vajene poljedelskega dela, pozor!! Sijajna prilika!

V obdelovanje in oskrbo se odda pod izredno ugodnimi pogoji večje

posestvo

na Dolenjskem. Poštenost je glavna stvar, družine, ki so zmogne tesarstva, mizarstva ali zidarstva imajo prednost. Žurite se! — Naslov v upravi lista. 979

Pohištvo

za spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfinije izvršitve po jako nizkih cenah

pri tvrdki za pohištvo KAREL PREIS Maribor, Stolni trg 6. Prost ogled! Ceniki zastoj!

Prodajam

1 vagon suhega svinjskega mesa in 1 vagon svinjske čiste domače masti.

Ponudbe naj se blagovojljivo poslati na lastnika 966 Blagoja Cveič, Šid (Sriem).

Gospodarska zveza v Ljubljani

je dobila večjo množino manufakturnega blaga.

Interesenti naj se osebno takoj zgledajo.

Javna dražba

v Stariloki pri Škofjiloki

pri prejšnji Guzeljevi žagi „Skalec“ se vrši v soboto, dne 10. maja t. l. ob 9. uri zjutraj.

Prodajale se bodo žage, cirkularne žage, stroji za obdelovanje lesa, vodna kolesa itd.

Dražbeni pogoji se razglasijo pred začetkom dražbe.

Brzobjavne droge

iz borovega, smrekovega, h. jovega in mecesnovega lesa, 6-13 cm dolge, 14-20 cm na tankem koncu, kupi v večji množini

Guido Rütgers, naprava za lesno impregniranje v Hočah p. Mariboru.

Solidna p. strežba!

Najcenejše blago! Prva jugoslovanska zaloga vseh živil na debelo za Kranjsko v Ljubljani

Ljudevit Jakovlič

Rimska cesta številka 19

priporoča svojo bogato zalogo moke, fižola, ovsa in vseh drugih poljskih pridelkov in suhomesnatega blaga (zastopnik prvih tovarn).

Moka je došla. Dotični, ki so jo že plačali, naj pridejo ponjo. Zahtevajte cenike po pošti, ali se ogledate osebno v moji pisarni Rimska cesta številka 19.

Za cenjena naročila se priporoča

Ljudevit Jakovlič. Solidna postrežba! Najcenejše blago!

TOVARNA ZAMASKOV
JELACINE & KO
LJUBLJANA

NAISOLIDNEJŠA IN NAJCENEJŠA
POSTREŽBA ELEKTRIČNI OBRAT.
DIREKTNI UVOZ PROBKOVINE
IZ ŠPANIJE IN PORTUGALSKE.
ZAHTEVAJTE VZORCE!

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Jugoslaviji“, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

„Croatia“ gozdna industr. delniška družba v Zagrebu

Je otvorila svojo podružnico v Ljubljani, Marija Terezija c. 2

Kupuje gozdove, vsake vrste rezanega in okroglega lesa, drva, ogelje i. t. d. po najvišjih dnevnih cenah. 491